MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 15.10.2026 nr 1.4-3/666, REM/26-1132/-1K

Meie 09.11.2026 nr 2-3/3578-2

Toidualase teabe kaubamärgi kasutamise nõuete mittekooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) toetab üldist eesmärki parandada tarbijatele antavat toitumisalast teavet ja aidata teha teadlikumaid valikuid. MKM ei kooskõlasta eelnõu, sest enne ühe konkreetse märgistussüsteemi kasutuselevõtu võimaldamist vajavad selle vajadus, alternatiivid ja mõjud põhjalikumat analüüsi ning sektori tõstatatud küsimused laiemat arutelu. MKM-i seisukoht ei puuduta Nutri-Score'i metoodika sisulist sobivust toiduainete toiteväärtuse hindamiseks. Tervitame edasisi ühiseid arutelusid, mis aitaksid jõuda jagatud arusaamani märgistuse vajadusest, võimalikest rakendusviisidest ja sobivast ajakavast.

Eelnõuga soovitakse võimaldada Eesti toidukäitlejatel kasutada vabatahtlikult mõnedes liikmesriikides kasutusel olevat Nutri-Score'i märgist, luua nende riikidega võrdsemad konkurentsitingimused ning lihtsustada tarbijatel toitumisalase teabe mõistmist ja toodete võrdlemist. Eelnõu materjalidest ei selgu aga piisavalt, millist konkurentsiprobleemi lahendatakse ja kui suur on Eesti ettevõtjate huvi märgise kasutamise vastu. Seetõttu vajab selgemat põhjendamist, millist probleemi Nutri-Score'i kasutamise võimaldamisega lahendatakse ja miks on põhjendatud valida see lahendus just praegu.

MKMi poole pöördunud ettevõtjad ja sektori esindusorganisatsioonid ei ole seni näinud selget vajadust Nutri-Score'i kasutamise võimaldamiseks Eestis. Nende tagasiside kohaselt ei anna märgis neile eksporditurgudel konkurentsieelist ega täiendavat müügiargumenti. Nutri-Score'i ei kasutata peamistel lähiturgudel ning Põhjamaades, sealhulgas Rootsis ja Taanis, kasutatakse selle asemel Keyhole'i märgist. See ei välista märgistuse võimalikku kasu, kuid näitab vajadust arutada sektoriga põhjalikumalt läbi, millist praktilist kasu lahendus Eesti ettevõtjatele ja tarbijatele tooks.

Uuringute kohaselt võib Nutri-Score lihtsustada toodete toitainelise koostise võrdlemist, kuid selle mõju tarbijate tegelikele ostuvalikutele on tagasihoidlik.[1] Suures 60 supermarketit

[1] Egnell jt (2020), „Objective understanding of the Nutri-Score front-of-pack label by European consumers and its effect on food choices: an online experimental study"; Andreani jt (2025), „Nutri-Score and Eco-Score labeling: a systematic review"; Dubois jt (2020/2021), „Effects of front-of-pack labels on the nutritional quality of supermarket food purchases: evidence from a large-scale randomized controlled trial".

hõlmanud katses parandas Nutri-Score märgistatud ostukorvi toiteväärtust vaid 2,5% võrra ning efektid olid keskmiselt 17 korda väiksemad kui laboriuuringutes.[2] Samuti on uuringutes osutatud võimalikele piirangutele selles, kuidas tarbijad koondhinnet mõistavad, ning pikaajalise tervisemõju kohta ei ole seni piisavalt veenvaid tõendeid.[3] Tervisemõjud on valdavalt modelleeritud, mitte otseselt vaadeldud, ja tõendus Nutri-Score'i mõjust toitumisalasele kirjaoskusele ning terviseseisundi paranemisele on nõrk või puudub.[4][4] Lihtsustatud koondhinne võib tekitada väärtõlgendusi: soodne hinne võib jätta mulje, et toode on tervikuna tervislik, kuigi märgis ei arvesta muu hulgas toidu töötlemisastet, tarbitavat kogust ega inimese toitumist tervikuna.[5] Samuti on leitud, et oodatust parem hinne võib vähendada tarbija tajutud süütunnet ja suurendada vähem tervisliku toote ostukavatsust ning pakendil esitatud turundusväited võivad nõrgendada ebasoodsa hinde hoiatavat mõju.[6] Neid asjaolusid tuleks enne lahenduse valimist terviklikult hinnata. Toiduseaduse § 38 lõikest 2 lähtudes tuleks seejuures selgitada, kuidas tagatakse, et märgistus aitab tarbijal toitumisalast teavet mõista ega tekita ekslikku ettekujutust toidu üldisest tervislikkusest

Kuigi Nutri-Score märgise kasutamine oleks ettevõtjatele vabatahtlik, kaasnevad ettevõtjatele sellega pakendite muutmise, toiteväärtuse hinnangu arvutamise, trüki- jm kulud. Süsteemiga liitumisel tuleb märgist üldjuhul kasutada kõigil registreeritud kaubamärgi all asjaomasel territooriumil turustatavatel toodetel, mis võib suurendada kasutuselevõtuga kaasnevaid kulusid. Jaekaubanduse ootuste tõttu võib märgise kasutamine muutuda ettevõtjale ka sisuliselt kohustuslikuks. Seetõttu peame vajalikuks põhjalikumalt hinnata märgise kasutamise majanduslikku mõju, sealhulgas rakenduskulusid ja mõju ettevõtjate konkurentsivõimele.

Pakendi esikülje toitumisalane märgistus võiks olla Euroopa Liidus võimalikult ühtne. Erinevad riiklikud süsteemid võivad suurendada ettevõtjate kulusid ja vajadust hilisemate ümberkorralduste järele. Seetõttu ei peaks ühe süsteemi eelistamisega kiirustama, vaid enne tuleks võrrelda Nutri-Score'i teiste Euroopas kasutatavate märgistussüsteemidega ning hinnata ka ELi ühise lahenduse ootamise eeliseid ja puudusi. Seda enam, et Nutri-Score'i EL õigusega kooskõla küsimus on praegu Euroopa Liidu Kohtu menetluses (kohtuasi C-687/26, *Groupe Lactalis*) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium tutvustab teemat ja märgistusega seotud uuringuid 10. novembril toimuval seminaril, mistõttu on põhjendatud nende sisenditega enne otsustamist arvestada.

Seletuskirjast ei selgu piisavalt, kuidas on arvestatud sektori vastuväidetega ega milliseid alternatiive ja võimalusi riskide vähendamiseks on kaalutud. Arvestades, et tegemist ei ole kiireloomulise muudatusega, peame põhjendatuks võtta enne eelnõu menetlusega edasiliikumist aega tõstatatud küsimuste põhjalikumaks arutamiseks ettevõtjate, tarbijate esindajate ja teiste asjaomaste osapooltega. Hea õigusloome põhimõtetest lähtudes tuleks enne uue regulatsiooni kehtestamist piisavalt hinnata selle vajadust ja mõjusid ning võrrelda võimalikke alternatiive.

---

[2] Dubois jt (2020/2021), „Effects of front-of-pack labels on the nutritional quality of supermarket food purchases: evidence from a large-scale randomized controlled trial"

[3] Andreani jt (2025), „Nutri-Score and Eco-Score labeling: a systematic review"; Egnell jt (2020), „Objective understanding of the Nutri-Score front-of-pack label by European consumers and its effect on food choices: an online experimental study"; Braesco ja Drewnowski (2023), „Are front-of-pack nutrition labels influencing food choices?"; Muzzioli jt (2025), „Nutri-Score effectiveness in improving consumers"

[4] Braesco ja Drewnowski (2023), „Are front-of-pack nutrition labels influencing food choices?"; Muzzioli jt (2025), „Nutri-Score effectiveness in improving consumers"

[5] Janssen jt (2023), „Nutri-Score vs. nutrition claim: the effects of incongruent information"; Muzzioli jt (2025), „Nutri-Score effectiveness in improving consumers

[6] Yamim ja Werle (2025), „Nutri-Score label influence on food purchase intention"; Janssen jt (2023), „Nutri-Score vs. nutrition claim: the effects of incongruent information"

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liina Vahtras
majandus- ja tööstusminister

Lisaadressaadid: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Eesti Toiduainetööstuse Liit

Kati Kikas +372 5885 1120
Kati.Kikas@mkm.ee